

Academic Leadership of School Administrators Influencing the Development of Professional Learning Communities in Schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Krung Thon Tai Group

Tawita Nato¹, Patomporn Indrangkura Na Ayudthya² and Wichian Intarasompun³

^{1,2} Thonburi University, Thailand

³ Bansomdejchaopraya Rajabhat University, Thailand

E-mail: Sugarmini62@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-5584-7431>

E-mail: Dr.Pathomporn@thonburi-u.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0860-2149>

E-mail: wichianin@bsru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-7527-3748>

Received 12/06/2025

Revised 26/06/2025

Accepted 30/07/2025

Abstract

Background and Aims: This research aimed to: (1) investigate the level of academic leadership among school administrators under the Bangkok Metropolitan Administration (BMA), Krung Thon Tai Group; (2) assess the level of professional learning community development in these schools; and (3) examine how academic leadership influences the development of professional learning communities in schools under the BMA's Krung Thon Tai Group.

Methodology: The sample group consisted of 353 school administrators and teachers from 70 schools during the academic year 2024. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

Results: The results showed that: (1) The overall level of academic leadership was rated the highest. Among the specific aspects, the highest mean score was for supervision and facilitation of instructional reflection, followed by setting indicators and setting indicators, shared goals, and mutual understanding, while the lowest was for whole-school teacher professional development. (2) The overall professional learning community implementation level was at the highest level. The aspect with the highest score was collegiality, followed by organizational culture transformation, with shared vision rated the lowest. (3) The academic leadership dimensions that significantly influenced the development of professional learning communities were supervision and facilitation of instructional reflection (X_3) and setting indicators, shared goals, and mutual understanding (X_2), with statistical significance at the .01 level. Higher than the assumptions made.

Conclusion: The variables with the highest influence on the prediction in order from most to least are: monitoring and providing reflection on the teaching and learning process (X_3), setting common goals and creating understanding with goals (X_2) in schools under the Bangkok Metropolitan Administration, Thonburi South Group, all factors can be predicted together to predict the variable of being a professional learning community by 69.20 percent.

Keywords: Academic Leadership; Professional Learning Community; Bangkok Metropolitan Schools; Krung Thon Tai Group

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

ทวิตา นาโท¹, ปฐมพร อินทรากูร ณ อยุธยา² และวิเชียร อินทรสมพันธ์³

^{1,2}มหาวิทยาลัยธนบุรี

³มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ 2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ 3. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวน 2,990 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 331 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 ($\alpha = 0.95$) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัย: 1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผล: ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายตามลำดับจากมากที่สุดได้แก่ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน (X_3) การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย (X_2) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ สามารถพยากรณ์ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ร้อยละ 69.20 ($R^2 = 0.692$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้; โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร; กลุ่มกรุงธนใต้

บทนำ

สังคมไทยทุกยุคทุกสมัยที่มีผู้นำทางด้านวิชาการซึ่งมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545: 5 ในหมวดที่ 1 บททั่วไป กล่าวถึง ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับและนโยบายในการบริหารราชการครอบคลุมภารกิจด้านการปกครองและการพัฒนาในมิติต่าง ๆ การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครถือเป็น

ภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพฯ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร การจัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ การส่งเสริมวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง การพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา การส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและให้การดำเนินงานจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่แผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนากรุงเทพมหานครกำหนด ภายใต้ทิศทางและแนวทางตามแผนพัฒนาการศึกษา (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2564: 2-3)

เมื่อพิจารณาคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น ภายใต้การจัดการศึกษาในบริบทของกรุงเทพมหานคร ซึ่งปรากฏข้อมูลจากผลการประเมินและทบทวนตัวชี้วัดระดับเมืองจากการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2563) พบว่า การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ยังมีข้อจำกัดและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร อาทิ ปัญหาคะแนนการประเมินสมรรถนะ นักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีระดับต่ำของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาคุณภาพนักเรียนออกกลางคัน ปัญหาความเท่าเทียมและความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงระบบการศึกษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ในการจัดการศึกษา (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2564: 5-6)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารถือเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจในด้านการส่งเสริมและพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 29) ซึ่งเป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจหรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจ และตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงประสานสัมพันธ์กันเพื่อใฝ่หาวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการวัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ธาดา วิกัยวราภรณ์, 2567: 100) สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2560: 115) ได้นำเสนอแนวคิดว่าเป็นความใส่ใจอย่างมากของผู้นำบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน การจัดทำพันธกิจของโรงเรียน การจัดทำเป้าหมายโดยรวมของโรงเรียน การบริหารจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศของโรงเรียน การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศและประเมินครู การประสานงานโครงการ การพัฒนาบุคลากร รวมถึงการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้บริหารโรงเรียนตลอดจนเพื่อนครูกับนักเรียนและชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2560 ได้นำเสนอแนวคิดไว้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นลักษณะของการรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมายและภารกิจร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 25) โดยมีองค์ประกอบสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1. วิสัยทัศน์ร่วม 2. ร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ 3. ภาวะผู้นำร่วม 4. กัลยาณมิตร 5. การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร และ 6. การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560: 26 – 30 ; ธีรรัตน์ ศรีวาริรัตน์. 256: 51) โดยสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แบ่งกลุ่มเขตโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามสถานที่ตั้งในพื้นที่สำนักงานเขตต่างๆ ออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1. กรุงเทพมหานคร มี 9 สำนักงานเขต 2. กลุ่มกรุงเทพใต้มี 10 สำนักงานเขต 3. กลุ่มกรุงเทพเหนือ มี 7 สำนักงานเขต 4. กลุ่มกรุงเทพตะวันออก มี 9 สำนักงานเขต 5. กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ มี 8 สำนักงานเขต และ 6. กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ ที่ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนของครู หลังจากนั้นในปีการศึกษา 2562 ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าฯ กทม. คนปัจจุบัน ซึ่งถูกจัดอยู่ในหมวดหมู่ ‘นโยบายเรียนดี’ ประกอบไปด้วย 30 นโยบาย และมีจุดหมายสำคัญคือการลดความเหลื่อมล้ำในด้านการศึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัด กทม. ในนโยบายพัฒนาการสอนในโรงเรียนด้วยแนวคิด ‘โรงเรียนแห่งการเรียนรู้’ (Learning School) จึงถือเป็นโอกาส ในการส่งเสริมนโยบายโรงเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร “ผู้ว่าฯ” ก็ประกาศนโยบายนำร่อง PLC-SLC ลดความเหลื่อมล้ำเชิงคุณภาพการศึกษาใน กทม. (อัญชัญ อ้นชัยศรี, 2565, เพิ่มคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดกรุงเทพมหานครด้วย PLC-SLC)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยแม้มีนโยบาย PLC อย่างกว้างขวาง แต่ยังคงขาดการวิจัยเฉพาะกลุ่มพื้นที่กรุงเทพมหานครที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ ว่าอยู่ในระดับใดและเพื่อให้ทราบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ มีเพื่อจะได้นำข้อมูลมาพัฒนา วางแผน และปรับปรุงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้
3. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีของภาวะผู้นำทางวิชาการของ เอลิกเมคคาเรคและฮอย (Alig-Mielcarek and Hoy Alig-Mielcarek & Hoy, 2005: 29-51) มาใช้เป็นตัวแปรต้นซึ่งได้กำหนดไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. การส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้ แสดงพฤติกรรมส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครู กิจกรรมที่จัดขึ้นสอดคล้องกับจุดประสงค์ การจัดการกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพครูตามความจำเป็นและต้องการของครู มีการจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกันจัดอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน มีการประชาสัมพันธ์

แหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู นอกจากนี้ได้จัดทำตารางการฝึกอบรมภายในเพื่อพัฒนาวิชาชีพแก่ครูทุกภาค
เรียน

2. การกำหนดตัวชี้วัดการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมายนั้น เป็นลักษณะที่
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ มีภาวะผู้นำสามารถทำงานร่วมกับครูตามเป้าหมาย
ที่กำหนดมีอำนาจการตัดสินใจในงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายสถานศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูนำ
ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมาออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูนำผลการวิเคราะห์มาใช้
ในการพัฒนาความก้าวหน้าของนักเรียน ส่งเสริมให้ครูนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนไปใช้
ประกอบการเรียน การสอน มีการกำหนดจุดแนวทางการตัดสินใจของครูในการพัฒนางานวิชาการ ผู้บริหาร
สถานศึกษาสร้างความเข้าใจ สร้างแรงบันดาลใจให้ครูพัฒนางานวิชาการของนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่
กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูร่วมกันกำหนดความคาดหวังในการพัฒนานักเรียนให้มีมาตรฐาน
ทางวิชาการที่สูงกว่าเกณฑ์สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้

3. การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน เป็นลักษณะที่ผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ สามารถส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมด้านพัฒนาหลักสูตรมีการ
สะท้อนความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ชุมชน และผู้ปกครองเพื่อสร้างความมั่นใจว่าโรงเรียน
สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษามีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อ
สังเกตการสอนที่ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร มีการกำกับติดตาม การปฏิบัติงานของครูในชั้นเรียนที่
สอดคล้องกับหลักสูตร มีการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนางาน
วิชาการได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์มีการประเมินผลการปฏิบัติการสอนเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุง
คุณภาพการสอน มีการแสดงผลลัพธ์ของการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นรายบุคคล มีการ
นำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนมาพัฒนาผู้เรียนของนักเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำ
องค์ประกอบสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ) สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ (2560: 26-30) มาใช้เป็นตัวแปรตาม ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ร่วม เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ สามารถ
มองเห็นภาพทิศทางและสิ่งที่จะเกิดขึ้นนั้นจริงในอนาคต มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางของ
การทำงานของชุมชนในการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการกำหนดภารกิจเพื่อเป็นแนวทางร่วมกันเพื่อให้การ
ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมาย มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเชื่อมโยงการ
ทำงานร่วมกันมีการสร้างคุณค่า สร้างความตระหนักถึงคุณค่า สร้างความตระหนักของสมาชิกชุมชนแห่งการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้
ร่วมกันทำงานภายในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ มีการเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนรู้ของทีมงาน
มีการสร้างความเข้าใจ สร้างข้อตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ มีการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกันทำให้รับรู้ถึง
ความสามารถที่แตกต่างกันระหว่างบุคคลทำให้สามารถพัฒนาการทำงานที่เกิดจากพลังการเรียนรู้ร่วมกันมีการ
สื่อสารที่ดีในการรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายทำให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งในการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน
ได้แก่ ทีมงานร่วมกัน ทีมเรียนรู้และกลุ่มเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. ภาวะผู้นำร่วม เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ มีภาวะผู้นำ
ที่ทำให้เกิดร่วมแรง ร่วมใจของสมาชิกในชุมชนในการเรียนรู้ทางวิชาชีพทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตนเอง

และวิชาชีพ สามารถขับเคลื่อนการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน นอกจากนี้ผู้บริหารยังเป็นผู้ นำของสมาชิกในชุมชน มีการกระจายอำนาจการบริหารสู่ชุมชน มีการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้ปฏิบัติงานให้มีส่วนสร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพแก่ชุมชน

4. กล้าถามมิตร เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร สามารถเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม ทำให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเปิดโอกาสให้ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สร้างความรู้สึกรักถึงความปลอดภัยในการใช้อำนาจของผู้บริหารทำให้ทุกฝ่ายมีความไว้วางใจ มีการเคารพซึ่งกันและกัน มีความเอื้ออาทรสร้างเสริมพลังเชิงบวกแก่สมาชิกในชุมชน สร้างความสัมพันธ์ทั้งในด้านวิชาชีพและวิถีชีวิต มีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเชื่อมโยงกับชุมชนในการพัฒนาการเรียนรู้

5. การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร สนับสนุน โดยมุ่งเน้นยึดมั่นในวัฒนธรรมใช้วัฒนธรรมแบบกล้าถามมิตรแบบวิชาการมาสร้างการเรียนรู้ มีการบริหารจัดการและการปฏิบัติในสถานศึกษาที่เป็นการทำงานร่วมกันมีการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ มีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม ได้แก่ เวลา สถานที่ ขนาดชั้นเรียนเพื่อให้การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและผู้ร่วมโครงการ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อเผยแพร่แก่ชุมชนวิชาชีพ

6. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพโดยใช้หลักการแนวคิดแบบกรวยประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ประสบการณ์สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้มากที่สุดด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้ครูสามารถสร้างโจทย์และสถานการณ์ที่จำเป็นเพื่อจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ สร้างการเรียนรู้สามารถสนทนากลุ่มการเรียนรู้แบบสืบเสาะแสวงหา การสร้างทักษะ การคิดสร้างสรรค์ คิดเชิงระบบ ทำให้การจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้เพื่อจิตวิญญาณให้ครูสามารถพัฒนาตนเองเน้นครูที่สมบูรณ์แบบ มีความฉลาดทางอารมณ์เข้าใจธรรมชาติของตนเอง เข้าใจนักเรียนทั้งความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างความตระหนักการมีสติในการฟังในการคิดใคร่ครวญไปด้วยความรัก ความเมตตา ความโอบอ้อมอารี เห็นคุณค่าของนักเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการตามทฤษฎีของ Alig-Mielcarek, J. M., and Hoy, W.K. (2005). ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 1. ส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน 2. การกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย 3. การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ (2560). สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1.

วิสัยทัศน์ร่วม 2. ร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ 3. ภาวะผู้นำร่วม 4. กัลยาณมิตร 5. การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร 6. การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X)

- ส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน
- การกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย
- การกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน

ที่มา: Alig-Mielcarek, J. M., and Hoy, W.K. (2005 pp.29-51)

ตัวแปรตาม

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Y)

- วิสัยทัศน์ร่วม
- ร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ
- ภาวะผู้นำร่วม
- กัลยาณมิตร
- การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร
- การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. (2560,หน้า 26-30)

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,990 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 187 คน ครู 2,803 คน รวม 2,990 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวน 2,990 คน ด้วยการใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 22 คน และครูผู้สอน จำนวน 331 คน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษและการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ นำข้อมูลจากนิยามเฉพาะมากำหนดร่างคำถามในแบบสอบถาม นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงและแก้ไขและนำไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) หรือค่าดัชนีความสอดคล้องมาคำนวณเพื่อความถูกต้องของเครื่องมือและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อให้เกิดการพัฒนาและมีความสมบูรณ์มาก นำไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด โดยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน และครูผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูล นำผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งมีเกณฑ์การตัดสินค่าความเชื่อมั่น ถ้ามีค่า 0.70 ขึ้นไป แสดงว่า แบบสอบถามนั้นถือว่าใช้ได้ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปยังสำนักการศึกษาและสำนักการศึกษาส่งหนังสือไปยังสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงธนใต้ จำนวน 7 เขต จากนั้นสำนักงานเขตในกลุ่มกรุงธนใต้ส่งหนังสือไปตามสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้จำนวน 70 โรงเรียนและผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปให้กับโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ แต่ละแห่งด้วยตนเอง

2. แบบสอบถามสามารถสแกน QR Code เพื่อตอบแบบสอบถามหรือสามารถตอบในแบบสอบถามได้

3. ดำเนินกำหนดระยะเวลาการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 353 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 % จึงตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวม ($n = 353$)

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	ด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน	4.78	0.44	มากที่สุด	3

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
2.	ด้านการกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมาย ร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย	4.81	0.40	มากที่สุด	2
3.	ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผล กระบวนการเรียนและการสอน	4.87	0.34	มากที่สุด	1
รวม		4.83	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม กรุงเทพมหานคร ได้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.83$, S.D. = 0.39)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.87$, S.D. = 0.34) รองลงมาได้แก่ ด้านการกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.40) ส่วนด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.44)

2. การศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่ม กรุงเทพมหานคร ได้ โดยภาพรวมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้ โดยภาพรวม ($n = 353$)

ด้านที่	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1.	ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.77	0.43	มากที่สุด	6
2.	ด้านร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือ	4.80	0.40	มากที่สุด	3
3.	ด้านภาวะผู้นำร่วม	4.79	0.41	มากที่สุด	5
4.	ด้านกัลยาณมิตร	4.84	0.37	มากที่สุด	1
5.	ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร	4.82	0.38	มากที่สุด	2
6.	ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.80	0.41	มากที่สุด	4
รวม		4.81	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.39)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = 0.37) รองลงมาได้แก่ ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.38) ส่วนด้านวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.43)

3. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ได้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์อำนาจทำนายของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผล กระบวนการเรียนและการสอน (X_3)	2.77	0.56	9.65	0.00**
2. การกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้าง ความเข้าใจกับเป้าหมาย (X_2)	1.68	0.30	5.21	0.00**
3. ค่าคงที่ (Constant)	14.20	-	2.19	0.02**

$R = 0.832$ $R^2 = 0.692$ $R^2_{adj} = 0.691$, $F = 27.17$,
 $df_1 = 1$, $df_2 = 1$, $Sig. < 0.01$, $SE_{est.} = 6.712$, $a = 14.20$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน (X_3) และ ด้านการกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย (X_2) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ร้อยละ 83.20 ($R^2 = 0.83$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 6.712 ($SE_{est} = 6.712$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ถึงร้อยละ 69.10 ($R^2_{adj} = 0.69$) ส่วนอีกร้อยละ 30.90 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน (X_3) ($\beta = 0.56$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย (X_2) ($\beta = 0.30$)

อภิปรายผล

ในการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ นี้สามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอน รองลงมาคือ ด้านการกำหนดตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจกับเป้าหมาย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารแสดงความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารวิชาการ โดยให้คำแนะนำครู สะท้อนผลการปฏิบัติงาน สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูนำข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมาออกแบบและนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนไปใช้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแนวทางในการตัดสินใจของครูในการพัฒนางานวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาวิชาชีพแก่ครูอย่างสม่ำเสมอและการประชาสัมพันธ์แหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเอลิกเมคคาเรคและฮอย (Aliq-Mielcarek and Hoy, 2005) ที่กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน การ

กำหนดเป้าหมายร่วมกันและสร้างความเข้าใจในเป้าหมายและกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของธีรพงศ์ ใจชื่อ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนศูนย์เครือข่าย ห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากและรวมถึงเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของสุพรรณิ บุญหนัก (2565) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านกัลยาณมิตร รองลงมาได้แก่ ด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรและด้านวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมพลังของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา มีการทำงานและเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นทีม บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร โดยมีวิสัยทัศน์เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน มุ่งเน้นการพัฒนาวิชาชีพผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้นำการเรียนรู้ร่วมกันและผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนเพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความสุขในการทำงานของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องแนวคิดของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้เสนอแนวคิด ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารและนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกันและผู้บริหารแบบผู้ดูแล สนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยกับวัชรพร แสงสว่าง (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับชนะการ เลี้ยงอำนาจ (2566) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ด้านวิสัยทัศน์ร่วม และด้านภาวะผู้นำร่วมตามลำดับ

3. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ ซึ่งด้านการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอนและด้านการมีความคาดหวังและด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียนสามารถพยากรณ์ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้ร้อยละ 69.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงกว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารส่งผลต่อการสร้างและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้อย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนผ่านการทำงานร่วมกัน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะการคิดและการวิเคราะห์อย่างมีระบบ ทำให้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเติบโตและบรรลุผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้เสนอแนวคิดที่ว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นการรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหารและนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์คุณค่าเป้าหมายและภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกันและผู้บริหารแบบผู้ดูแล สนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับธีรพงศ์ ใจชื่อ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้ยังสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของสุพรรณิ บุญหนัก (2565) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เสนอแนะว่าผู้บริหารต้องนำเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารควรจัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูด้านการจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพครูตามความจำเป็นและต้องการของครู

1.2 จากผลการวิจัยการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพเข้าร่วมโดยเฉพาะอย่างยิ่งควรสร้างความตระหนักรู้ของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้ เสนอแนะว่า ผู้บริหารควรนำภาวะผู้นำทางด้านวิชาการที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ในด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียนมาพัฒนาและนำมาบริหารโดยใช้การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหาร โดยมีการกำกับติดตามและจัดให้มีการสะท้อนผลกระบวนการเรียนและการสอนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จสูงสุด ผู้บริหารควรดำเนินการเข้าอบรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการและสร้างเครือข่ายการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้กับสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีผลลัพธ์ในเชิงบวก

2.2 ควรทำวิจัยเพิ่มเติมถึงปัจจัยอื่นๆ ด้านการส่งเสริมวิชาชีพครูทั้งโรงเรียนซึ่งอาจมีผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและครอบคลุมยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาทำการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กลุ่มแผนงานและสารสนเทศส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2566). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- ชนะการ เลียงอำนาจ. (2566). *แนวทางการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครปฐม (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอมพันธ์.
- ธาดา วิภัยวรารณ. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. *Journal of Modern Learning Development*, 8(7), 98–114.
- ธิดารัตน์ ศรีวาริรัตน์. (2567). วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 15(2), 41–53.
- ธีรพงศ์ ใจชื่อ. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง)*. มหาวิทยาลัยพะเยา. <https://updc.up.ac.th>
- วัชรพร แสงสว่าง. (2563). *การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโยธธา เขต 2 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2564). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2564–2569*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือการอบรมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษาระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุพรรณณี บุญหนัก. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 (วิทยานิพนธ์)*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. <http://www.repository.อัญชัญ.อินชยศรี.> (2565). *เพิ่มโอกาส สร้างงาน หยุค เด็ก-เยาวชน กระทำผิดซ้ำ*. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/3TV40>
- Alig-Mielcarek, J. M., & Hoy, W. K. (2005). *A theoretical and empirical analysis of the nature, meaning and influence of instructional leadership*. The Ohio State University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. Harper & Row.

